

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw“

Adres redactie: ds H. Amelink, Lekdijk 82 b, Langerak (Z.-H.)

Druk: Drukkerij „Steenbergen“, Slotlaan 220, Zeist

2 Samuël 3:2 - 21

Een kwestie van geven en nemen

David werd gaandeweg sterker. In Hebron werden David zes zoons geboren.

Gedurende de staat van oorlog tussen de huizen van Saul en David maakte Abner zich sterk in het huis van Saul. Nu had Saul een bijvrouw gehad, ene Rizpa, de dochter van Aja. En Isboseth zei tot Abner: Waarom ben jij tot mijns vaders bijvrouw gegaan?

Het hemels koningschap groeit automatisch, zonder dat je zelf weet hoe. God geeft het zijn beminde David in de slaap.

Het koninkrijk der wereld groeit ook, en je weet drommels goed hoe! Abner neemt het, terwijl hij klaarwakker is.

En de kleine ziel die Isboseth heeft, schiet uit zijn slof. Maar, gelijk heeft hij, deze zetbaas-koning. De harem van het voorgeslacht is het uitsluitend prerogatief van de kroon. Abner steekt Isboseth naar de kroon: hij is de sterke man in Mahanaïm.

Persoonlijke oorzaken hebben kerkelijke gevolgen

Abner werd gloeiend over de woorden van Isboseth en hij zei: Ik een hondsvoot, hè? die Juda in de kaart speelt! Tot op de dag van vandaag ben ik loyaal geweest tegenover het huis van uw vader Saul, zijn broeders en zijn vrienden. Niet heb ik u David in handen gespeeld. En nu verwijt u mij een misstap met een vrouw?

Abner bagatelliseert de zaak. Wat heeft zijn privéleven met de politiek te maken? Maar de waarheid is, dat persoonlijke moeilijkheden (sex, centen, zeer) altijd worden afgereageerd op de gemeenschap. Beledigd gaat hij over naar een ander kerkgenootschap. Maar zijn hart is niet veranderd!

Als een blad op een boom

(Abner slaat de hand in zijn hals en zweert:) Zó doe God met Abner, ja nog erger? Wat Jahweh aan David gezworen heeft, dat ik voor hem doen: wegnemen het koningschap uit het huis van Saul en oprichten de troon van David over Israël en Juda, van Dan tot Berseba.

En Isboseth was niet meer in staat, Abner iets te antwoorden, omdat hij hem vreesde.

En Abner zond boden tot David, ter plaatse waar hij was, met de boodschap: Van wie is het land? Sluit toch een verbond met mij! Zie, dan zal ik u helpen om geheel Israël uw zijde te doen kiezen.

Nee, Abners overgang naar David is geen blijk van een krachtadige bekering. Hij verandert van front, niet van wapens. Abner blijft een kerkelijke doe-het-zelver: „Wat Jahweh aan David gezworen heeft, dat ga ik voor hem doen.“ Abner zal wel zorgen, dat de Here gelijk krijgt.

Wanneer je Gods beloften gaat bewerken, misleid je jezelf net zo goed als wanneer je Gods bevelen wel gelooft. „Wees getrouw tot de dood — dat is een bevel, dat moet je dóén. „En Ik zal u geven de kroon des levens“ — dat is een belofte, dat moet je gelóven.

Maar Abner zet de wereld, en wat erger is: de kerk op haar kop. En weer wordt het hemels koningschap David aangeboden op een duivels presenteerblaadje: „Dit alles zal ik U geven, indien Gij U neerwerpt en mij aanbidt!“

Overdonderd

En David zei: Goed, ik zal een verbond met u sluiten. Maar één ding eis ik van u: dat u mij niet bezoekt, zonder eerst, wanneer u mij komt bezoeken, Michal de dochter van Saul, te brengen.

Natuurlijk zou je staan te knippen met je ogen, als de paus gereformeerd werd. Maar je mag je daardoor niet laten verblinden! En dat doet David wel.

Hij vergeet: „Zo voert/het volk van God zijn strijd/het beidt Zijn tijd.“ Hij vergeet: „Van vragen word je wijs“ — zal ik erop ingaan, Here? vindt U het goed? En hij vergeet: „Van wie is het land?“ Van Abner? Welnee, van de Here toch zeker! O, wat is het moeilijk om een eerlijk mens te . . . blijven.

Kerkelijke diplomatie

En David zond boden tot Isboseth, de zoon van Saul, met de boodschap: Geef mijn vrouw Michal, die ik mij tot bruid verworven heb met honderd voorhuiden van Filistijnen.

Toen liet Isboseth haar van haar man, van Paltiël, de zoon van Laïs, weghalen. En haar man ging met haar mee; hij volgde haar al wennend tot Bahurim toe. Toen zei Abner tot hem: Ga weg, keer terug. En hij keerder terug.

Abner beraadslaagde met de oudsten van Israël en zei: Reeds lange tijd hebt u David tot koning over u begeerd. Handelt dan nu, want de Here heeft van David gezegd: door de macht van David, mijn knecht, zal Ik mijn volk Israël verlossen uit de macht van de Filistijnen en van al zijn vijanden.

Ook sprak Abner vertrouwelijk met Benjamin; bovendien ging hij David in Hebron in vertrouwen medelen, al wat Israël en het gehele huis van Benjamin van plan waren.

Jarenlang onrecht kan nooit meer goed gemaakt worden. Het is dan ook geen smartegeld dat David van Isboseth eist: hoe kan het leed van de ene broeder het leed van de andere broeder ooit lenigen?

Maar het officiële verzoek om uitlevering van Michal is de dekmantel voor Abners ondergrondse activiteiten. Zonder ergens van verdacht te worden kan Abner heel Israël doorkruisen en zelfs naar Juda gaan!

Het plan zit geheid in elkaar en David speelt het spelletje van Abner mee. Vrome woorden worden er gesproken, maar vrome daden zijn het niet.

Daarom zijn de mensen zo moe

Abner kwam tot David in Hebron, vergezeld van twintig man. Toen richtte David voor Abner en de mannen die bij hem waren, een maaltijd aan.

En Abner zei tot David: Laat ik mij opmaken en geheel Israël gaan verzamelen tot mijnheer de koning, opdat zij een verbond met u sluiten en u koning wordt over het geheel, waarnaar uw begeerte uitgaat.

En David liet Abner gaan en hij ging in vrede.

Als je vraagt: Hoe kon het toch zo ver komen met David? — dan maakt die vraag een slag van honderdtachtig graden: Hoe kon het toch zo ver komen met jóú?

„Ik zou wel eens willen weten“, zegt Jules de Corte: „waarom zijn de zeeën zo diep?“ Is het voor de vissen, die het water niet kunnen missen? Of misschien tot meerdere glorie van God die de wereld schiep? Zijn daarom de zeeën zo diep?

Ik zou wel eens willen weten: waarom zijn de mensen zo moe? En het antwoord luidt: „Zij zijn al zo lang op weg naar de vrede toe — daarom zijn de mensen zo moe.“

En daarom laat David Abner gaan. En daarom gaat Abner op weg naar de vrede toe, de zelf gemaakte vrede. Twintig jaar is een hele tijd. En wachten — wachten op de Here — duurt lang.

KERKELIJK Leven

„Catechismusprediking”

Een van de dingen die mij in deze tijd steeds weer opvalt is dat er in de kerkelijke wereld zo weinig gebeurt dat echt nieuw is.

Van alle mogelijke theologische opvattingen die in onze dagen worden gepropageerd zijn er b.v. duidelijke parallellen in het verleden aan te wijzen. En hetzelfde geldt van allerlei experimenten waaraan men zich in de verschillende kerken waagt.

Dit viel mij ook weer op toen ik dezer dagen las dat ds A. M. Lindeboom in zijn nieuwste boek er met bezorgdheid op wees dat in heel veel Gereformeerde Kerken de „catechismusprediking” ernstig wordt verwaarloosd. Ja, soms reeds praktisch werd afgeschaft. En dat de kerkdiensten waarin die „catechismusprediking” nog gangbaar is, steeds slechter worden bezocht.

Toen ik dit las dacht ik weer: er is in de kerkelijke wereld nu ook letterlijk niets nieuws onder de zon!

Wat mij bij de lezing van Lindeboom's klacht te binnen schoot wil ik de lezers vertellen.

☆☆☆

Het stond er in de eerste helft van de vorige eeuw met de Herv. Kerk niet best voor.

Daarin werd globaal genomen 'n oppervlakkig christendom gepredikt waarin „deugd”, „braafheid”, „verdraagzaamheid”, „verlichting” dominerende motieven waren. De dominees vormden een zelfingenomen groep in het zelfvoldane burgerdom uit de tijd van Pieter Stastok en de familie Kegge.

Het is geen wonder dat bij zo'n geestesgesteldheid de boodschap van de catechismus niet meer aanslaat!

Veel predikanten schaften de „catechismusprediking” dan ook af. Soms werden zelfs de tweede kerkdiensten gestaakt.

Een man die daarover diep verontrust werd was de bekende filantroop Ottho Gerhard Heldring, de man van de bekende Heldringgestichten in Zetten.

Heldring was allerminst een steil-gereformeerde dominee. Hij was voluit een man van het Reveil. Een „ethisch-irenische” dominee, zoals men toen zei. Hij is vooral bekend geworden door wat men tegenwoordig „sociale bewogenheid” noemt, maar in dit tijd als „betoon van christelijke barmhartigheid” werd gekarakteriseerd. Enorm veel heeft Heldring op het gebied van die barmhartigheid gepresteerd!

Aan zijn verontrusting over de verwaarlozing van de namiddagdiensten-met-„catechismusprediking” gaf hij uiting in een brochure die tot titel had: **Waarom staan de namiddagkerken zoo ledig? Wat is de oorzaak van den grooten tegenzin, die vele Protestanten tegen den Heidelschen Catechismus toonen? Een gesprek tusschen drie Hervormde evangeliedienaars.** Een lange titel zoals in die tijd nog wel gebruikelijk was.

Dit boekje was een uitwerking van een brief die Heldring op 23 juni 1840 aan zijn vriend Koenen schreef. Daarin zei hij o.a.: „Van alle zijden staat het ongeloof nog gewapend en als overwinnende tegenover ons. Het wijkt ook voor niets dan alleen voor de waarheden zoals onze Catechismus dezelve opteekent. Dat boek zoozeer miskend. Ach, dat het van de scholen verdrongen werd was de oorzaak dat nu de kerken ledig staan. Ik

heb het zelve nu reeds dertien jaar als catechisatieboekje gebezigd en reeds is mijne namiddagkerk wederom een derde in getal toegenomen.”

☆☆☆

Heldring betoogde in zijn boekje, dat de schuld van deze trieste gang van zaken moest worden gezocht bij de predikanten, die het volle Evangelie niet meer verkondigden. Die lag z.i. toen niet bij de gemeente. Die was nog wel „heilbegeerig”. Aan het slot van zijn boekje drong Heldring aan op trouwer huisbezoek, op lidmatencatechisatie, op afschaffing van de vragenboekjes om in plaats daarvan het Kort Begrip te gebruiken en, voor meer gevorderden, de Catechismus. Ook drong hij aan op beperking van de „vrijheid” die de predikanten zich veroorloofden ten aanzien van hun binding aan de kerkelijke belijdenis.

De reactie op dit pretentieloze boekje was enorm.

Heel het gezapige, zelfgenoegzame predikantendom kwam in beroering. Van alle kanten werd Heldring aangevallen. Hoe durfde hij over een **schuld** van de dominees spreken? In die tijd wilden de meesten niet erkennen dat ze totaal waren afgeweken van de leer van de Catechismus. Vooral omdat Heldring over zo'n afwijking had gesproken waren ze woedend. Voorheen was hij overal

Wie doet er mee?

Dezer dagen beleefde ik een grote verrassing.

Ik ontving namelijk van een paar goede vrienden van „Opbouw” eerst een gift van f 100,— en daarna nota bene een van f 400,— voor het geven van gratis abonnementen op Opbouw aan personen die daarvoor naar mijn mening in aanmerking komen. Men zal zich kunnen voorstellen hoe blij ik met deze giften en het daarin tot uiting komende meeleven in ons blad ben.

Zoals van zelf spreekt heb ik van deze donaties kennis gegeven aan de redactie. En in de bespreking daarover op een — als altijd erg plezierige — redactievergadering is toen een plan gegroeid waarover ik de lezers nu een en ander wil vertellen.

Wij weten allen dat de gereformeerde wereld in een diepe, de grondslagen van het christelijke leven en belijden rakende, crisis verkeert. In verband daarmee zien we nu tweeërlei gebeuren. In de van ouds nog al homogene gereformeerde gemeenschap treedt namelijk een steeds sterker wordende polarisatie op.

Aan de ene zijde zijn er velen die al meer los raken van het reformatorisch, authentiek-christelijke belijden. In de greep van een of andere van de „nieuwe theologieën”, die zeer sterk beïnvloed zijn door de mode-filosofieën van onze tijd, komen steeds meer kerkmensen kritisch te staan tegenover de reformatorische confessies en, wat erger is, tegenover de Heilige Schrift. Vooral ook ten gevolge van een voortdurende indoctrinatie daarmee door de propagandisten ervan die in de massacommunicatie de leiding hebben.

Maar aan de andere kant bespeuren we het verheugende verschijnsel dat zij die trouw willen blijven aan de reformatorische confessies elkaar steeds meer als zodanig gaan herkennen en zoeken. Dat elkaar zoeken nam zelfs al concrete vormen aan in de — reeds opgerichte — Reformatorische Bijbelschool in Zeist en de — nog op te richten — Reforma-

welkom. Na de verschijning van zijn boekje werd hij niet meer geduld. Bijna de gehele theologische wereld deed hem in de ban! Het Classicaal Bestuur gedoogde hem niet langer in zijn midden!

Maar — net als een tijd daarvoor Da Costa's „Bezwaren tegen den Geest der Eeuw” — overal werd naar dat boekje gegrepen! De eerste oplage, die was trouwens maar 400 exemplaren groot, was in een ommezien uitverkocht. De vraag ernaar was evenwel zo groot dat de uitgever een tweede druk op stapel zette van niet minder dan 10.000 exemplaren!

Maar Heldring weigerde een heruitgave. Hij was afkerig van strijd en polemieken. En vooral ook van „afscheiding”. Zijn vriend, de grote Nicolaas Beets — de man die tot norm van zijn kerkelijk handelen de leus: „Doen door laten” gekozen had — waarschuwde hem daar ernstig voor. En zo beperkte Heldring zich voortaan maar weer tot zijn filantropische arbeid.

Ondertussen had hij in zijn boekje precies aangewezen waarin de ziekte, de zonde van de kerk van zijn dagen bestond.

☆☆☆

Dat in de Ned. Herv. Kerk een geweldige opleving ontstond na de tweede helft van de vorige eeuw was mee te danken aan het feit dat door het voorbeeld van de Afgescheiden Kerken en 't optreden van mannen als Groen van Prinsterer, Kuyper, Kohlbrugge, de catechismusprediking weer in ere kwam!

En men kan zeggen: tot nu toe was in ons land verminderde belangstelling voor de „catechismusprediking” steeds een symptoom van de neergang der kerk! En een herleeft belangstelling daarvoor was steeds een teken van een Geestelijk reveil en van een reformatie der kerk.

Men zal hebben opgemerkt dat ik het woord „catechismusprediking” steeds tussen aanhalingstekens plaatste.

Waarom ik dat deed hoop ik later wel eens te zeggen.

Kampen.

C. VEENHOF

torische Sociale Academie in Ermelo.

Een belangrijke vraag is nu: hoe kan men deze herkenning en dat naar elkaar toegroeien bevorderen. Daarvoor is eerste voorwaarde het elkaar goed leren kennen. Een bijzonder goed middel daarvoor, misschien zelfs wel het beste, is het kennis nemen van de weekbladen van de verschillende nuances die onder de gereformeerden zijn ontstaan. Persoonlijk heb ik dat heel sterk ervaren. De „Gereformeerde Bond” heb ik pas enigszins leren kennen door de lectuur van „De Waarheidsvriend”. De „Confessionele Vereniging” door het volgen van wat de leiders daarvan

IN DIT NUMMER

Pagina 85

Ds J. H. Veeffkind,
2 Samuël 3 : 2-21

Pagina 86

Prof. C. Veenhof,
„Catechismusprediking”
Wie doet er mee?

Pagina 87

Drs C. Bremmer,
Amerika en Europa: Tweespalt of eendracht? (2)

Pagina 88

D. W. L. Milo
Gooien en smijten

Pagina 89

Redt Een Kind
Boekbespreking

Pagina 90

Persschouw

in het „Hervormd Weekblad” publiceren. En de Chr. Geref. Kerken uit wat „De Wekker” schrijft. Het is mij opgevallen hoe weinig je eigenlijk van elkaar weet vóór je je verdiept in wat in die verschillende groepen gereformeerden wordt gedacht en — hoe dicht je bij elkaar staat!

Wij willen nu een poging doen om ook onzerzijds het kennis nemen van wat er in onze kringen leeft te bevorderen. En daartoe is het verstrekken van gratis abonnementen buiten onze kring een voortreffelijk middel. De redactie besloot daarom onze abonnees te vragen dat werk ter hand te nemen. De ontvangen giften zijn daarvoor een prachtig begin. Het gaat hierbij niet om een „zieltjeswinnerij”, maar om het bescheiden vragen of men welwillend kennis wil nemen van wat in ons blad wordt gepubliceerd.

Men kan nu de hier gevraagde hulp op verschillende manieren verlenen.

In de eerste plaats kan men kennissen en vrienden opwekken een abonnement op ons blad te nemen. Dat is de beste hulp.

Maar men kan ook personen uit de eigen kennissenkring een gratis-abonnement geven. Dat kan dan b.v. het uitgangspunt worden voor nader contact en gesprek. Als men dat wil doen behoeft men niet meer te ondernemen dan f 20,— op te zenden aan de ad-

ministratie met het adres van de zo begunstigde.

Maar men kan ook 'n bedrag — iedere gift is welkom! — op de girorekening van ondergetekende storten. De redactie kan dan overleggen welke personen met het oog op het beoogde doel voor een gratis-abonnement het meest in aanmerking komen. Aan dezen wordt dan, met mededeling van de bedoeling ervan, een abonnement op Opbouw gegeven.

Het is uit de ervaring gebleken dat een beduidend aantal van de mensen die zo'n abonnement ontvangen na verloop van tijd zelf abonnee worden.

Ik hoop zeer dat veel lezers zullen meewerken aan de uitvoering van dit plan. Ik hoop de ontvangen giften in Opbouw te verantwoorden. Mag ik er in dit verband aan herinneren dat op 1 april een nieuwe jaargang van Opbouw begint? Het zal mij een grote vreugde zijn als op mijn girorekening „een milde regen” van giften zal „neerdalen”.

Ik heb boven dit stukje gezet: „Wie helpt mee?” Mag ik die vraag op alle abonnees zo toespitsen: „Doet U ook mee?”

Mijn gironummer is 817419.

Tot ziens in de verantwoording!

Uw

C. Veenhof

C. BREMMER — AMSTERDAM

Amerika en Europa:

tweespalt of eendracht?

2

In het artikel van vorige week was te lezen dat Amerika zijn internationale verplichtingen grondig zou herzien. In 1961 verklaarde Kennedy nog dat Amerika „iedere last zou dragen en iedere vriend zou helpen bij het behoud van de vrijheid.” Nu ziet men dit als een laatste opbloei van de extreme internationalistische politiek sinds 1948. Onze belangen moeten voortaan onze verplichtingen gaan bepalen, vond Nixon, en niet andersom.

We waren het vorige artikel geëindigd met de Amerikaanse troepen in Europa. Niet alleen Amerika, ook Rusland heeft een grote troepenmacht gestationeerd in dit gebied. Men denke slechts aan de Russische legers in Oost-Duitsland en Tsjecho-Slowakije. Dit is evenzo een zware last voor de Russische economie. Daarnaast moeten we niet vergeten dat de Sovjet-Unie nog steeds een hevige konflikt kent met China. Wat minder troebelen en wat meer rust in het territoriale raakvlak van Oost en West is daarom een belangrijk Russisch doel. In dit licht moeten we mede de bekende verdragen van de diverse Oosteuropese landen met West-Duitsland zien. Men bedenke hierbij eveneens dat Amerika en Rusland het op het ogenblik uitstekend met elkaar kunnen vinden. Uit Moskou kwamen slechts flauwe protesten tegen de kortstondige maar uiterst krachtige bombardementen op Noord-Vietnam. Deze doorbraak in de betrekkingen tussen beide landen daartert zo ongeveer vanaf de overeenkomst ter beperking van strategische wapenen. Nixon's bezoek aan partijsecretaris Brezjnef versterkte deze band nog. Kortom: de verwachting lijkt gewettigd dat — hoe uiterst ingewikkeld en moeilijk de onderhandelingen ook zijn zullen — beide grootmachten in de nabije toekomst een deel van hun troepen naar eigen huis zullen halen.

Dit betekent voor West-Europa dat, nu Amerika steeds meer veiligheidstaken gaat afstoten, wij zelf een deel hiervan op ons moeten gaan nemen. Niemand kan en kon trouwens redelijkerwijs verwachten dat Amerika ten eeuwigen dage een dergelijke omvangrijke bijdrage aan onze veiligheid zou blijven leveren. Te meer niet nu Amerika in ekonomisch opzicht met grote moeilijkheden kampt. Daarom is de huidige situatie een goede gelegenheid tot een grondige bezinning over de Westeuropese veiligheid. Zal Europa

inderdaad bereid zijn meer verantwoordelijkheden op zich te nemen dan het nu wenst te dragen? Wat zullen hiervan de gevolgen zijn? Amerika heeft steeds gepleit voor een verenigd Europa, dat minder van zijn bondgenoot afhankelijk behoefde te zijn. Betekent dit ook aanmoediging van een Europese kernmacht? Zo zijn er heel wat problemen en de antwoorden hierop lijken nog niet in zicht te komen. Een grotere bijdrage in de defensiekosten is, om een enkel voorbeeld te noemen, in vele NAVO-landen een onhaalbare kaart.

■ De Europese Gemeenschap

Naast de veiligheidsrelatie, willen we ook even stil staan bij de economische betrekkingen. Amerika beleeft in dit opzicht moeilijke tijden. Het Vietnamese avontuur kostte al meer dan driehonderd miljard gulden. Deze steun werd niet goed gemaakt door extra diensten uit handel en industrie. De betalingsbalans staat al jarenlang op rood. De waarde van de eens zo onaantastbare dollar daalde tientallen centen omlaag. Werkloosheid en inflatie waarden rond door de Verenigde Staten. Amerika staat er dan ook op dat het tekort op de handelsbalans drastische verminderd wordt. Het heeft daartoe onder andere aangedrongen op een revaluatie, een duurder worden van andere munten, opdat de eigen concurrentiemogelijkheden zouden verbeteren.

In dit verband dient men de uiterst kritische houding van Amerika ten opzichte van de Europese Economische Gemeenschap te zien. De lidstaten van de E.E.G. kennen elkaar namelijk handelsvoordelen toe, die niet-lidstaten ontzegd wordt. Welnu, met de toetreding van Engeland, Ierland en Denemarken is de reikwijdte van deze organisatie nog weer toegenomen. Daarnaast is met een groot

aantal landen rondom de Middellandse Zee een aantal voordelige handelsakkoorden afgesloten. Het gevolg van dit alles is dat hierdoor de vraag naar Amerikaanse produkten in deze landen afneemt, precies op een moment dat Amerika deze economische activiteiten niet kan missen vanwege de grote financiële moeilijkheden in eigen huis.

Bedenken we bij dit alles nog de versterkte anti-Amerikaanse stemming in Europa van de laatste maanden, dan wordt het duidelijk dat de verhouding tussen deze twee in alle opzichten aan smeulend vuur doet denken. Dr Mansholt, de oud-voorzitter van de Europese Commissie heeft over bovengenoemde problemen enkele zinnige dingen gezegd. Hij erkent dat „wij als Europa nog maar drommels weinig doen om Amerika bij te staan”. Er wordt vaak op Vietnam gescholden, zo zegt hij, maar er is in Europa nog maar nergens het begin van een gemeenschappelijk buitenlands beleid. Ook dient meer begrip gekweekt te worden voor elkaars problemen. Er heersen nog velerlei misverstanden omtrent elkaars vraagstukken, die door een duidelijker en betere informatie vermeden had kunnen worden. Tenslotte zegt hij in dit verband nog enkele rake opmerkingen aan het adres van Europa. Het moet haast maken om zich tot een politieke gemeenschap te ontwikkelen. Heeft Europa ooit politieke kracht opgebracht ten aanzien van internationale conflicten? Wat heeft Europa anders gedaan „dan leuteren” met betrekking tot het konflikt in het Midden Oosten? Zo dienen Europa en de Verenigde Staten samen hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheden te verstaan!

■ Betere verstandhouding

We zijn wat afgedwaald van onze oorspronkelijke opzet. Genoeg van Europa! We eindigen daar waar we begonnen: Amerika. De belangen gaan voortaan de verplichtingen bepalen en niet andersom, schreven we eerder. Onderhandelingsbereidheid — denk aan Nixon's bezoeken aan Moskou en Peking — en deelgenootschap zijn de nieuw sleutelwoorden. Deze herwaardering van de Amerikaanse buitenlandse politiek is ons inziens alleszins reëel. Kan men ervoor in Europa begrip opbrengen? De verstandhouding tussen beide deelgenoten is op het ogenblik slechter dan ooit. Het Vietnam-beleid was niet alleen zeer ongelukkig, maar vooral ook de finale hiervan beslist verwerpelijk. De laatste loodjes hebben voor een groot deel van dit volk uitermate zwaar gewogen. De stijl van Nixon's binnenlands beleid spreekt al evenmin erg aan. Maar laten we ons op deze dingen niet blind staren. De verhouding met Amerika moet niet alleen afhangen van een ons al dan niet welgezinde president, evenmin van een al dan niet geslaagd onderdeel — hoe belangrijk ook — van de buitenlandse politiek. In kritiek hoeft men elkaar beslist niet te sparen. Het zou echter onjuist zijn als deze slechts weg gelegd was voor Rusland of China. Maar 't zou verkeerd zijn bij deze kritiek te blijven staan. Een dialoog van doven moet voor alles vermeden worden. Europa is immers ook niet altijd vrijuit gegaan. Niet alle landen kwamen steeds de NAVO-verplichtingen na. Mansholt spreekt zelfs van een frustratiepolitiek van enkele Europese staatslieden. Daarom: er moet hard gewerkt worden aan een betere verstandhouding. Het gaat om de toekomst van het Westelijke bondgenootschap en er staan enkele krachtmetingen voor de deur: dit jaar nog zullen keiharde handelsbesprekingen tussen beide partners van start gaan in het kader van het huidige wereldhandelsstelsel.

Onlangs bracht de Engelse premier Heath een bezoek aan het Witte Huis. Hopelijk kan hij een bemiddelende rol spelen in de vertroebelde verhouding met Amerika. Engelslands ervaring in de wereldpolitiek, het begrip voor de moeilijkheden van de afwikkeling van het Vietnam-beleid staan er borg voor dat naar de Engelsen geluisterd zal worden. Laat men tot slot niet vergeten dat alle Europese landen in het verleden grote kleerscheuren opliepen in de wereldpolitiek. Hun koloniale verleden mag er zijn, om slechts een voorbeeld te noemen. West-Duitsland slaagde erin binnen nog geen dertig jaar na de beëindiging van de tweede wereldoorlog zijn harnas glanzend op te poetsen, zoals iemand een zei. Gunt men Amerika dat ook?

VIERHOUTEN — D. W. L. MILO

Gooien en smijten

In Griekenland was het tot voor kort een feestelijk gebruik, met het serviesgoed te smijten. Wanneer een feest goed verliep, de wijn in de man en de wijsheid in de kan geraakt waren, dan werd de kan stukgesmeten. En niet alleen de kan. Ook de glazen gingen er aan. En de borden. En alles wat breekbaar is ging tegen de grond. Tot algemene vreugde. De slagen en het schervengerinkel werkten als vuurwerk. De algemene blijdschap steeg met iedere klap, klom op tot ongekende hoogte en juichend en zingend trok het gezelschap naar huis. Morgen zat de gastvrouw met de brokken.

Dat is nu over. Niet dat de Grieken vandaag zoveel braver zijn geworden — maar de kolonels hebben dat spel verboden. Om precies te zijn: sedert 1967, sedert de staatsgreep van de militaire junta, is de spacio verboden; is het verboden met servies te smijten. Wie het toch doet gaat het gevang in. Een ober, die op nieuwjaarsdag jongstleden een bordje liet vallen, ging de petoet in. Hoewel het bordje nog heel gebleven was, zegt de krant. De poging alleen tot gooien en smijten werd de arme man zwaar toegerekend. Het had de inzet kunnen zijn tot een algemene spacio, een ongeremd volksfeest van smijten en de boel stukslaan.

Zo iets mag niet meer, zeggen de kolonels. Men moet daar geen gewoonte van maken. Het moet een uitzondering blijven; bijvoorbeeld voor de dag dat de kolonels oprassen. En een jong toeriste uit Lexmond (20), die met een reisgroep op Rhodos de nieuwsjaarsviering met een kleine spacio dacht op te luisteren, is tot tien dagen gevangenis op het eiland Kos veroordeeld. Kon ze daar naar hartelust met haar blikken kroesje gooien. Tien dagen achtereen, tot de lol er af was.

Wat zit daar achter? Vanwaar die drift om zo nodig eens wat stuk te slaan? Dat zouden de psychologen u wel eens haarfijn willen vertellen. Ieder op eigen manier. Maar — wees nu eerlijk — het spreekt u toch ergens aan? Of niet soms? Zou u nooit eens iets ergs willen doen: uw koffiekopje door de kamer gooien? Een baksteen door de ruit van die onmogelijke buurman keilen? Uw vuist door een vergadertafel heen willen timmeren? Waarschijnlijk zou u het wel willen. U dóet het niet. U bent te zuinig. Of te fatsoenlijk. Of te beheerst. Maar als iemand in uw hart kon kijken...

Vandaag kennen we allemaal de onsterfelijke Bartje van wijlen Anne de Vries. Van de televisie natuurlijk. Uit de eerste druk van dat schone boek herinner ik me dat Bartje's vader soms ook met het servies ging smijten. Moeder gaf hem de borden aan — dan bleef de operatie onder controle. Hebt u het al gezien — of moet het nog komen? Ik heb er maar weinig van kunnen zien.

Maar dat was best getekend van Anne de Vries. Die wilde drift van een onderdrukte man kwam nooit beter en menselijker uit dan wanneer hij moeders enige servies in diggelen gooide. Vandaag heet zo'n man gefrustreerd: iemand wie alle levensvreugde onthouden werd, wiens leven overbodig, verijdel was, die overal aan te kort kwam. Zo'n

man zoekt evenwicht in zijn positie. Dat evenwicht vindt hij door zo eens een enkele maal de grand seigneur uit te hangen, die moeders servies aan barrels kan gooien zonder dat het hem (op dat ogenblik) iets kan schelen; die een grote mond kon opgooien, voor wiens part de hele zaak in elkaar kon flikkeren. In Indonesië heet die toestand mata glap, het boze oog.

—o—

De idee van Bartje's vader sloeg bij mij aan. Toen we na de oorlog op ons kantoor eindelijk weer nieuw serviesgoed konden kopen heb ik die idee zelf eens beproefd. De meisjes vroegen: wat doen we met dat oude serviesgoed? Nu, dat was aardewerk, waar je je mond aan open haalde, zo'n ratjetoe, zo'n minderwaardig bocht dat... Ik antwoordde: jullie kunt het tegen de buitenmuur aan scherven gooien; maar de boel wel opruimen natuurlijk. Mensen — wat is dat een feest geworden. Beheerst, ieder op zijn beurt en met gezamenlijke, stijgende feestvreugde, werden alle breekbare stukken tegen de muur gekwakt. Applaus en gejuich, gelach en gegil. De buurt kwam uitlopen. De al te grote stukken gingen voor de tweede maal tegen de muur. Alle boosheid over het oorlogservies, eigenlijk alle wrok over de onderdrukking, werden wat je noemt „afgereaard”. Het is een der beste feestjes van ons kantoor geweest. De meisjes, nu degelijke en zuinige huismoeders, vertellen het elkaar nog. Maar dat de vader van Bartje model heeft gestaan — dat vernemen ze vandaag van de televisie pas!

Trouwens, als jongmaatje zat ik op kantoor tussen twee oud-marinemensen. Jofel volk is dat, met een eigen taal. De ene zei, als hem iets volstrekt niet beviel: „gooi mijn glaasje maar om!” En de andere had een aparte methode, die hield van daden. Die vroeg, als hij zijn koffie gedronken had: wie zei dat dit kopje onbreekbaar is? Als er iemand „ik” riep, liet hij het vallen. Van mondhoogte. Was het stuk, dan had de ik-roeper gejukt en moest een kwartje boete betalen. Was het heel, dan was voor ons de grap er af. Zo iets noemen ze nu in Griekenland spacio — maar het moet daar ginds heel wat leuker gaan dan op zo'n dooiedienderskantoor. Zeggen ze.

En weet u eigenlijk wel, voor hoeveel miljoenen guldens op de laatste oudejaarsdag aan vuurwerk is afgeschoten? Daar hadden verscheidene ziekenhuisjes in onderontwikkelde landen van kunnen zijn gebouwd. Ook wij kennen het gooien en smijten. Zij het dan onder de glans van bengals vuur en vliegende sterren. En na de kosten te hebben berekend.

—o—

Spreekt het u aan, lieve lezeres? Ga dan nog even verder en schrik nergens van, in deze eeuw van geweld.

Waarom wast u bij tijden de vaat zo luidruchtig af, dat het hele huis moet weten dat er iets mis is? O, doet u dat nooit? Sorry, maar dan jukt u, of u huichelt. Een derde keus is er nauwelijks bij: dan bent u een engel, maar die zijn er onder ons slechts weinige.

Goed, u gooit en smijt dus ook op tijd, zij het voorzichtig en beheerst. Want zo zijn we: zuinige, oppassende mensen. We zouden de hemel willen bestormen — maar bij nader inzien doen we het niet. We zouden wel eens een sprong in het niets willen wagen — maar we blijven in het kostenoverleg steken. En we zouden wel eens een hartgrondig vloekwoord willen horen knetteren, desnoods uit eigen mond, maar daar zijn we te wel-opgevoed voor. En te christelijk. En bovendien contribuant van de antivloekbond.

In de statenvertaling van de Bijbel komt u dat smijten ook een paar keer tegen. In de gedragsregels voor ambtsdragers schrijft Paulus, zowel aan Titus als aan Timotheus, dat zulke mensen geen „smijters” mogen zijn. In de nieuwe vertaling is de smijter vervangen door „opvliegend”. Een beetje jammer, vindt u niet? Want dat woord smijter geeft zo lekker aan, waar het om gaat. Het smijten

behoort tot de werkwoorden, die passen voor dronkaards, driftkickers, mislukkelingen, gefrustreerden en andere kaantjes uit het vet der aarde. Een bezadigd mens moet geleerd hebben zich te beheersen. Maar een opvliegend mens is een gevaar voor zijn omgeving en om die reden al geen goed voorbeeld voor anderen. En dan is niet-opvliegend een slap aftreksel van Paulus' „smijter”.

Toch, het verspillen is niet alleen een nare zaak — het kan ook feestelijk zijn op zijn tijd. Elk feestje kost wat geld en op elk partijtje wordt iets verspild. Elke vakantiereis kost wat meer, zonder dat je narekent of elke gulden even wijs is besteed. En in een bewogen ogenblik stopt u toch ook wel eens iets in de collecte, dat uw huishoud-rekening een beetje scheef trekt? Nu dan. Een oud gezegde luidt: voor één keer kun je met de koning meedoen.

Toen mijn grootouders hun prachtige gouden feest vierden, temidden van hun kinderen en kindskinderen, belde een arme man aan, die een boterham vroeg. Dat kon nog in die tijd. En het was of mijn grootmoeder daar op had zitten wachten. „Haal hem boven”, bestelde ze; „hij zal een vórstelijk maal hebben!” Zulke woorden vergeet je nooit. Er werd op vreugdevolle en echt christelijke manier iets over de balk gegooid. Niemand kende de man, niemand zou hem ooit terugzien. Maar hij kwam op de welaangename tijd; op het schaapscheerdersfeest stuurde men niemand met lege handen weg, wist David ook al.

Zo kan het „verspillen” wel degelijk de feestvreugde verhogen — zo niet belichamen. Dat gooien en smijten kan feestelijk en verantwoord gebeuren. Gooit u op uw verjaardag ook gerust maar eens wat over de balk. Sla voor uw vrouw ook maar eens een paar tientjes stuk.

—o—

En dan is daar die Maria Magdalena, hebbende een kostbare albasten kruikje met nog kostbaarder nardus. Dat sloeg ze daar even stuk! De zaak had beter duur verkocht kunnen worden, zei Judas. Hij zag dat gebaar als slecht en spijziek en ondoordacht en on-economisch. Judas zag alleen de keerzijde van de zaak. Wat voor de een een feest betekende — het feest van geven en ontvangen — was voor de ander een treurige stomiteit. Wat de een blij maakt kan de ander teleurstellen. Net als met die Griekse bruiloft: de gasten gilden van de pret maar mevrouw zat de volgende morgen met de brokken. Maar zoals de vader van Bartje met moeders aardewerk deed — dat was niet leuk meer. Daar was voor geen der betrokkenen een sprankje vreugde aan. Dat had alleen keerzijden. Dat was alleen nog een noodzakelijk verweer tegen de wanhoop. Een erge daad — om erger te voorkomen.

De Bijbel leert ons hoe we de frustraties kunnen ontlopen. We kunnen het kwade overwinnen door het goede, zegt Paulus. En daar zit het nodige in.

Iemand kreeg maagklachten, omdat hij steeds na het eten een zware braziliaan opstak. De dokter verbood het hem, tevergeefs. Toen zei de dokter: voortaan direct na het eten uw tanden poetsen, dan denkt u aan geen sigaar! De man hield op met roken: een goede gewoonte was voor de slechte in de plaats gekomen.

Wilt u dat verhaaltje onthouden? En bij elke driftbui op vriendelijke toon van een tot tien tellen. Dan pas iets zeggen — als het nog zin heeft. Na een belediging — een compliment weggeven. Na een boze brief gelezen te hebben — een goede daad verzinnen. Heus, het helpt.

Smijten en gooien kan iedereen. Maar voorzichtig zijn met de porseleinkast — dat is een kunst. En een feest vieren op voorname wijze — goede drank, goede sigaren, fijne gesprekken en niemand belasterd — dat ver-raadt stijl. Maar — worden ooit de spanningen te hoog en moet het hoge woord er uit: schrijf dan uw vloek nauwkeurig op papier. Maar verbrand het daarna. Anders zit u nóg met de brokken.

Paulus zegt in Handelingen 20 : 34, 35: zelf weet gij, dat deze handen in mijn behoeften en in die van hen, die bij mij waren, hebben voorzien. Ik heb u in alles getoond, dat men door zo te arbeiden zich de zwakken moet aantrekken en zich de woorden van de Here Jezus herinneren: Het is zaliger te geven dan te ontvangen.

Het is zaliger te geven dan te ontvangen. Wij bidden dat de HERE u dit zal doen ervaren, want wat is er veel gegeven rond de jaarwisseling en daarna. We schreven dat we zo'n f 70.000,— nodig hadden om bij de Bethel Fellowship de achterstand bij het bouwen in te halen. Deze f 70.000,— zijn er gekomen en zijn al in India. The Children's Home heeft ca. f 25.000,— nodig voor een nieuw gebouw met werkplaats. Hiervoor zonden we f 10.000,— en ook aan Mevrouw Staudt hebben we nog extra kunnen sturen om de school af te maken. Heel veel dank, dat u ons in de gelegenheid stelde deze giften af te dragen.

We zijn er echter nog niet. De gebouwen moeten nog ingericht worden en van electriciteit worden voorzien. Dit kost per gebouw ca. f 5.000,—.

In de tehuizen, die wij steunen in India en Uganda zijn, nu wij dit schrijven, alle kinderen „geadopteerd”. Er komen bijna dagelijks verzoeken bij ons binnen om een kind te „adopteren”. Wij zijn blij hiermee, maar wij moeten soms de mensen vragen even te wachten voordat wij ze een kind kunnen toewijzen. Dit wordt vaak niet begrepen, omdat er toch zoveel kinderen in nood zijn. En dit is waar. Wij vonden in „The Illustrated Weekly of India” een artikel, waarin werd geschreven over kinderen, die thuis niet gewenst zijn. Kinderen, die door hun armoede met de politie in aanraking komen, veroordeeld worden en dan in een tehuis of inrichting komen. In de wachtkamers van de rechtsgebouwen zitten dagelijks rijen kinderen op hun vonnis te wachten. Hun leeftijden variëren van 6 tot 15 jaar. Eén geval wordt dan beschreven, nl. van een jongen, Rajib, hij heeft gestolen. Zijn vader is met hem meegekomen, maar hij toont niet de minste interesse in de jongen. De vader zegt: „Ik was goudsmid, maar we zijn geruïneerd.” De jongen stond daar helemaal alleen. Zijn misdaad was zijn vaders armoede. Rajib werd veroordeeld en hij moet nu tot 1980 in een tehuis voor dit soort kinderen blijven.

Als een kind, zoals Rajib, gezegd wordt dat hij uit huis moet en in een grote stad werk moet zoeken, dan gehoorzaamt hij. Een kleine, eenzame jongen van het platteland zal zich vastklampen aan de eerste de beste, die belangstelling heeft voor hem. Dit is meestal een of andere leider van een bende, die bij de treinen of op de markten naar dit soort kinderen uitkijkt. De jongen krijgt wat eten en drinken en hij vindt daar andere kinderen van zijn leeftijd. Hij wordt dan eerst gebruikt voor kleine diefstallen en vaak worden de kinderen hiervoor al gepakt. Anders worden ze in de bende opgenomen.

Er wordt een voorbeeld gegeven van een tehuis in Bombay. Hiervoor is een oude gevangenis gebruikt en het tehuis lijkt ook nu nog op een gevangenis met muren van 8 meter hoog eromheen. Om de binnenplaats zijn zalen met ijzeren stangen voor de ramen. De eetkamer, waar het muf ruikt naar het eten, wordt ook gebruikt als slaapzaal. Er zijn in dit tehuis 136 meisjes en 405 jongens en voor al deze kinderen zijn er 20 w.c.'s zonder stromend water en dit is veel, want in zo'n zelfde huis in Delhi zijn 8 „droge” w.c.'s voor 451 kinderen. In een tehuis in Delhi voor meisjes, zijn alle wasbakken en toiletten verwijderd. De kinderen plassen 's nachts op de grond en dit wordt 's morgens vroeg weggespoeld. Soms worden er „ongewenste” babies opgenomen. Deze zijn meestal ondervoed en velen sterven. Het is bekend dat verschillende kinderen zelfmoord plegen of proberen weg te lopen door over de 8 meter hoge

muur te klimmen.

In deze trant gaat het artikel verder, vijf bladzijden lang. Ongeveer 50.000 van deze „misdadige” en arme kinderen worden ieder jaar door de politie gepakt.

Er zijn dus genoeg kinderen, die hulp nodig hebben. Ons probleem is, dat er genoeg betrouwbaar en christelijk personeel moet worden gevonden om voor de kinderen te zorgen. De kindertehuizen, die wij helpen, hebben door onze steun veel kinderen kunnen opnemen, maar het aantal mensen dat voor de kinderen moet zorgen is naar verhouding veel minder gestegen. Mevrouw Stephen van de Bethel Fellowship bijvoorbeeld heeft de verantwoording over 92 jongens en zij heeft als hulp alleen maar enkele oudere jongens, die daar zijn opgenomen. Dit is teveel, vooral ook omdat ze zelf nog een gezin heeft met drie kinderen. Wij kunnen van haar niet nog meer vragen.

Deze tweeling werd bij de Ramabai Mukti Mission gebracht.

Goed personeel moet er zijn en dit is niet altijd voor geld te koop. We zullen ons best doen om zo vlug mogelijk een oplossing te vinden door te proberen andere christelijke en betrouwbare kindertehuizen te vinden in India, Uganda of ergens anders. Want ook ergens anders zijn er arme kinderen genoeg. Wij zijn hiermee al bezig, maar dit kost tijd. Er worden nog wel kinderen in „onze” kin-

dertehuizen opgenomen, maar de vraag naar „adoptie” is groter dan het aantal kinderen dat hiervoor beschikbaar is. Indien u echter een kind wilt „adopteren” schrijft u ons dan toch maar. We hopen dat deze situatie snel verandert.

Wij blijven hopen op uw hulp, want behalve voor „adoptie” is er nog veel nodig: wij verzenden melkpoeder, vitaminetabletten en kleding naar de tehuizen. Wij hebben geld nodig voor fietsen, voor koeien, voor de uitbreiding van de keuken bij de Ramabai Mukti Mission, voor de nieuwe werkplaats van The Children's Home, voor het meubileren en van electriciteit voorzien van de gebouwen van de Bethel Fellowship, voor uitbreiding en inrichting van het tehuis in Uganda en we hopen dat het aantal tehuizen kan worden uitgebreid. In sommige gevallen zal dit betekenen, dat we een huis moeten laten bouwen.

Uit Uganda bereikte ons het bericht, dat de Heer Sempangi, die het kindertehuis daar leidt, in april zo de HERE wil, naar Nederland zal komen. Hij zal tot begin juni blijven. Hij heeft zich bereid verklaard onze secretaresse op haar dia-avonden te vergezellen en dan iets te vertellen over het kindertehuis en over de situatie van de kinderen in zijn land. Indien u hem wilt ontmoeten, kunt u een dia-avond aanvragen bij ons secretariaat.

De Bijbel zegt in Psalm 9:10 en 11: De HERE is een burcht voor den verdrukte, een burcht in tijden van nood. Daarom vertrouwen op U, wie Uw naam kennen, want Gij hebt nooit verlaten wie U zoeken, o HERE. Wij bidden dat heel veel kinderen door uw hulp Zijn naam leren kennen en Hem gaan zoeken en op Hem hun vertrouwen gaan stellen. Hij zal ze nooit verlaten en Hij rekent op onze hulp hiervoor.

Stichting Redt Een Kind

Secretariaat: Burg. v. Tienenweg 37, Diemen.
Tel. 020-359944.
Postgiro 1599333 t.n.v. Stichting Redt Een Kind te Zwolle.

Kledingadres: H. Disselhof, Hortensiastr. 19, Zwolle.

Boekbespreking

De onverdraagzaamheid der verdraagzamen¹⁾

Naar aanleiding van een interview in een televisie-uitzending van de E.O. over de conferentie die in januari te Bangkok gehouden is door de afdeling wereldzending en evangelisatie van de Wereldraad van Kerken, lezen we in de pers de volgende als spot bedoelde woorden.

Wat een voorrecht om, na een reis om de helft van de wereldbol, van een bezoek aan een conferentie van meer dan driehonderd mensen met zoveel bijbelkringen en secties over zulke uiteenlopende onderwerpen te mogen terugkeren met een paar eenvoudige beschuldigingen, die iedereen meteen begrijpt!

Wat een voorrecht ook om zich niet te hoeven verdiepen in alle zorgen, problemen en ideeën waarmee christenmensen van zes continenten op deze conferentie kwamen aandragen, omdat je van tevoren als wist, dat het toch allemaal neerkwam op afval en ontrouw!

Het is een voorrecht dat je ook onthef van de normale journalistieke taak om van zo'n gebeurtenis wat diepgaander kennis te nemen. Dan behoef je ook niet een discussie over de dialoog met belijders van andere godsdiensten te hebben meege maakt om toch de strekking ervan als onheilspellend te kunnen afschilderen.

Het bovenstaande stond te lezen in Trouw/Kwartet van 27 januari jl. Niet zo verwonderlijk. Het oecumenisch streven heeft tegenwoordig de wind in de zeilen. Misschien moet ik schrijven „gehad”! Als je niet meezingt in het grote koor, dan ben je so wie so veroordeeld als dom en niet op de hoogte. Dat behoort bij een beweging die de wind in de zeilen heeft en die overtuigd is

dat zij het denkend deel der zogenaamde christenheid is net als de liberalen in de vorige eeuw overtuigd waren dat zij het denkend deel der natie waren. De anderen waren de lieden van de nachtschuit. De Wereldraad-aanhangers geloven dat de Wereldraad er is terwille van de eenheid en de vernieuwing van de kerk. Aanhangers en voorstanders van de Wereldraad zijn daarom zeer gevoelig op het punt van de Wereldraad. Wie er kritiek op heeft, heeft kritiek op het onaantastbare, op het werk Gods, op het handelen Gods. Elke participerende kerk moet bereid zijn om eigen dood te sterven teneinde met Christus in de éne wereldkerk weer op te staan. De echte, de overtuigende voorstanders van de Wereldraad-beweging in de Gereformeerde Kerken in Nederland b.v. vinden het best als eigen kerkdiensten hoe langer hoe minder bezocht worden; als de catechisaties wegsterven door gebrek aan belangstelling zowel bij de catecheten als bij de catechisanten. Het is toch een aflopende zaak, die kerk van een eigen gereformeerde signatuur. Laat die maar zo spoedig mogelijk sterven. Het is ons een raadsel hoe men zulke dromen over afschaffing der eigen kerken kan dromen om dan gezegend te worden met de éne wereldkerk.

Men kan zich indenken dat in dit klimaat levende zoals de journalist van het Trouw/Kwartet, men de tegenstanders, die voor het goed recht van eigen kerk als kerk van Christus in het krijt treden, al meer met de rug aanzien en als hinderlijke en ongeletterde lieden doodverft. Men bekijkt ze als mensen, die vanwege hun onkunde tegen het oecumenisch streven zijn en die daarom juist zo lastig kunnen zijn. Het beste is ze dood te zwijgen. Of ze spottend aan de kaak te stellen!

Dit proces tekent zich in iedere kerkelijke kring af waarin de oecumenische „verdraagzaamheid”, waarin men als kerk ten onder wil gaan terwille van de oecumeniteit met andere kerken, het heeft gewonnen van de ware katholiciteit der kerk.

Men is zeer verdraagzaam jegens iedere con-fessionaliteit, zelfs ten aanzien van de roomse kerkleer en ten aanzien van de Oosters-ortho-doxe kerken met haar grote dwalingen, ja ten aanzien van niet-christelijke religies als de Is-lam e.a., maar zeer onverdraagzaam ten aanzien van hem die als Luther en Calvijn aan de ware katholiceit van de kerk willen vasthouden om der wille van het Woord Gods en de getuigenis van Jezus.

Het geschrift van de heer J. A. E. Vermaat dat we hier willen aankondigen munt uit door hel-dere informatie en zakelijke uiteenzetting. De ondertitel zegt waar het de schrijver om te doen is. Hij wil de oecumenische beweging toet-sen aan de heilige Schrift. Op de grote vraag of de Wereldraad van Kerken waarlijk helpt aan de vergadering van Christus' kerk en aan de komst van Zijn koninkrijk, geeft de schrijver een indringend antwoord. Een ontkenning ant-woord. Hij staft dit antwoord door ons de stuk-ken die van de Wereldraad zijn uitgegaan, aand-achtig en zorgvuldig te leren lezen. Hij bekijkt de Wereldraad bovendien niet als een opzichzelf staand verschijnsel doch als ingebed in de mo-derne levenscomplexen. Het boek begint met een hoofdstuk over Uppsala, de vierde assemblée van de Wereldraad van Kerken die in 1968 is gehouden. Toen deze assemblée gehouden werd waren slechts weinigen zich bewust van het sluipend radicalisme dat de oecumenische theo-logie daarna zou gaan beheersen, Uppsala be-tekende de officiële rechtvaardiging van wat wel genoemd wordt het „wereldlijk oecumenisme“, de maatschappij-kritische functie van de kerk. Het luide met kracht een nieuwe fase in de oecumene en doorbraak, voor enige tijd de im-passe waarin men was gekomen.

Men wilde de theologische opleiding geheel „vernieuwen“ en dat niet alleen, ook de reeds bestaande kerkelijke structuren. Men sprak van een nieuwe wereldgemeenschap, een wereld-cultuur in wording, de strijd om grotere sociale gerechtigheid, een internationaal belastingstel-sel, een volwaardig leven voor allen, geboorte-beperking, en de verwezenlijking van het rijk Gods door onze gemeenschappelijke (sociale) in-spanning.

In het gevolg van deze assemblée werd sterk de nadruk gelegd op de „politieke taken“ der kerk, het steunen van „pressure-groups“, revo-lutionaire bewegingen, de politiek der Zuid-afrikaanse regering boycotten met monetaire maatregelen door kerken te nemen en af te dwingen van grote handelconcerns enz. De roe-ping der kerk aldus Uppsala is de eenheid der mensheid naar voren te brengen. Over evange-lieverkondiging en -verwerping werd niet ge-sproken.

Het eerste grote hoofddeel van het boek gaat over de ontwikkeling van de Wereldraad. Van kerkelijke eenheid naar mondiale eenheid. Men vindt in dit deel een paragraaf over de politieke keuze van de Wereldraad. Deze is zeer duidelijk links gericht. Wordt door de schrijver met on-waerlegbare citaten over-duidelijk gemaakt.

Het tweede hoofddeel gaat over de verbreding van de oecumenische basis. De dialoog met an-dere godsdiensten. Het derde hoofddeel handelt over de Rooms-Katholieke Kerk en de oecume-nische beweging. Een slothoofdstukje geeft in-formatie over de oecumene in Nederland.

Het boek kreeg een enthousiaste inleiding mee van de hand van ds J. C. Maris, Chr. Ge-reformeerd en dr E. Masselink, Gereformeerd predikant. Zij schrijven o.a.: „De wereld wordt overspoeld met oecumenische lectuur. Daarte-genover zijn ook in ons land wel vele artikelen en kleinere geschriften verschenen, maar voor een indringende, aan de Schrift getoetste, kriti-sche benadering van de moderne eenheidsbe-weging als tijdsverschijnsel is het de hoogste tijd.“ Ook dit schrijven zij: „Als een psychose vervulde voor kort de aansluiting bij de Wereld-raad vele van onze „kerkleiders“, terwijl de meeste kerkleden in een apathisch onmachtsg-evoel deze lawine over zich lieten komen met het vermeende zelfverschoningsrecht: als de aanslui-ting toch niet te keren is, laat ons dan tenminste de pijn van het gewaarschuwd worden bespaard te blijven.“ Deze laatste zin beschrijft kennelijk de situatie in de synodale kerken met betrek-king tot de Wereldraad. In elk geval, schrijven de inleiders, is nu ontwijkbaar de tijd gekomen dat elk levend lidmaat van Christus' kerk de vraag niet langer wil of kan verdringen of er met de ene, heilige, algemene en apostolische kerk toch niet gemanipuleerd is en wordt; en dan nog wel met aanwending en toelating van

machten en motieven die apert wezensvreemd zijn aan het lichaam van Christus en aan het koninkrijk van Zijn genade. Wij stemmen in met de inleiders dat het geheel een fel geschrift is, maar tegelijk een dringende oproep tot christe-lijke waakzaamheid. Het is ongetwijfeld één van de tekenen der tijden dat deze waakzaamheid bij velen ontbreekt. Men kan niet zeggen dat de oecumenische gedachte veel weerklank vindt bij het volk. Zelfs vele predikanten tonen wei-nig interesse en laten de zaak over aan een betrekkelijk gering aantal „specialisten“. En die zijn enthousiast. Bovendien hadden zij de nieuwsmedia tot voor kort volledig in handen. Die periode is nu voorbij nu de E.O. een ander geluid laat horen met betrekking tot de Wereld-raad.

J. Meester

¹⁾ Naar aanleiding van J. A. E. Vermaat: **Kerk en tegenkerk** — De oecumenische be-weging getoetst aan de Heilige Schrift. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam, 1972. Prijs f 10,—.

Persschouw

■ Godspell: spel met God!

Het geestelijk milieu in ons land wordt veel en veel meer verontreinigd dan het na-tuurlijk milieu!

Wat gezegd en getoond wordt in bioscoop, theater, via radio en t.v. is dikwijls slecht en vies en wat erger is: Godslasterlijk.

Het is onbegrijpelijk hoe grof de mensen die voor beschaafd willen doorgaan, soms vloeken.

Tot dit kwaad behoort ook de musical Godspell, die momenteel in ons land draait.

Ik las in het evangelisatieblad Lichtstralen daarover het volgende:

De musical „Godspell“ maakt haar toernee door Nederland. Het heet te zijn een musical, die gebaseerd is op het evangelie naar Mat-theus, een nieuwe wijze van evangelie-ver-kondiging. Het is echter niet anders dan een goddeloos spel met God. De tekst van het evangelie en de woorden van Onze Heere Jezus worden gebruikt om er de spot mee te drijven. Dat wordt al tot uitdrukking ge-bracht in de naam: het is een spottende na-bootsing van het engelse woord: gospel, evan-gelie. Men maakt er van Godspell, en het is inderdaad geworden een spelen met God, met zijn Zoon, en met zijn liefde.

Jezus wordt in het stuk uitgebeeld als een nar, een clown in harlekijnskleiding, met een rode neus. Deze harlekijn worden lasterende woorden in de mond gelegd. Bij zijn afscheid alvorens te gaan lijden, vertelt hij aan zijn aanhangers nog een mop. De narrenschaar, die de discipelen voorstellen, beeldt de tekst van Mattheus uit door mimiek, gebaren, uit-roepen, dansen, springen en buitelingen. Het worden grappen en grollen. De doop wordt belachelijk gemaakt. De gelijkens van de verloren zoon, wordt door een krant genoemd, het hoogtepunt voor de pauze. De verloren zoon is een grote gek, alleen maar overtroffen door de zoon, die thuis bleef. De oproep van het evangelie om zich te bekeren, wordt belachelijk gemaakt door een toneelspeelster, die duidelijk een hoer voorstelt, en op het toneel een lied zingt met als thema „bekeert u“. Vervolgens roept ze „lieve opmerkingen“ naar de heren in de zaal.

Als de acteur met de Jezus-rol spreekt over het laatste, grote oordeel, dan kruipen andere acteurs mekkerend over de grond, en maken grappen, als: „nee, bok, jij mag er niet in“. Onderwijl blèrren ze als schapen en bokken. Gevolgd door een spotlied over de op handen zijde ondergang van deze wereld.

Het is een bespottung van het evangelie en lastering van de naam van Jezus Christus. Opnieuw wordt onze Heere tot een bespottung gemaakt.

Zo wordt er een spel gespeeld met God en zijn liefde. Immers het is Gods liefde jegens zondaren, die Hem er toe deed besluiten, zijn Zoon in deze wereld te zenden.

Hij stond zijn Zoon af. Hij liet Hem voor de zonden van de mensen bespotten.

Inderdaad, men heeft Hem eens een zottepak kunnen aantrekken. Eens werd een konings-mantel om zijn stukgeslagen lichaam gedra-peerd en maakten de soldaten van Pilatus een spotkoning van Hem. Eens mocht men een schertsfiguur van Hem maken. Eens heeft

God, zijn Vader, dat allemaal toegelaten van-wege de mensen. Eens liet de Vader zijn Zoon vernederen om alle verloren zonen en doch-ters weer thuis te krijgen. Toen kon men het doen.

Nu niet meer! Nu kan men niet straffeloos de spot drijven met de Zoon van God. Nu de Zoon alle straf voor de zonden van de men-sen heeft gedragen, zal ieder die het waagt deze Zoon van God te bespotten de toorn van God ondervinden.

Eens zal Tebelak (ontwerper van het stuk) staan tegenover Hem, die de regie had over het grootste drama, dat eens in de wereld is opgevoerd, een drama dat eindigde met de dood van de Zoon van God, n.l. tegenover God zelf. Tebelak zal verantwoording moeten af-leggen.

Eens zal Serge Henri Valcke als een „zot“ staan tegenover Hem, die hij vandaag af-beeldt als een harlekijn. Dan zal hij een dwaas blijken te zijn, die het evangelie be-spot heeft, inplaats van zich te laten redden. Eens zullen Hans Beijer, Bill van Dijk, Frank Groothof Schröder, Riet Henius, Harold Hen-nep, Maélis Morel, Peter Ohlenslager, Betty Swagerman, meemaken het grote oordeel, wanneer de schapen inderdaad van de bok-ken worden gescheiden, zoals onze Here Jezus heeft gezegd. Wat zal het oordeel over hen zijn?

Eens zullen de heren van De Gruyter, ont-dekken, dat deze Jezus is de redder der we-reld. Niet alleen van onze zielen, maar van heel het leven. Ook van het zaken doen. Eens zullen zij ervaren niet ongestraft de Zoon van God te kunnen laten bespotten.

In geloof dat we ons te weinig realiseren wat God en de Heer Jezus Christus van ons volk te verduren heeft.

Een orkaan van vloeken klinkt er uit op.

Miljoenen leven zonder het flauwste besef, laat staan de erkenning, dat ze van seconde tot seconde door God in het leven worden gehouden en onderhouden. En dat alles wat ze hebben aan woning, eten, drinken en alles waarvan ze genieten Gods eigendom is!

Miljoenen zijn er die permanent Jezus Christus in zijn worsteling om ook ons volk te behouden, negeren, of fanatiek tegenstaan.

Miljoenen zijn er die van twee wallen eten, die God laten roepen: Kiest u heden wie gij dienen zult Jahweh of de Mammon.

Het kan soms erg benauwd worden als je aan deze dingen denkt.

C. V.

Wat is en doet het C.O.G.G.?

Sinds 1963 bestaat in Nederland het Contact Orgaan voor de Gereformeerde Gezindte. Het is bedoeld als middel om contact te oefenen tussen de vertegenwoordigers en figuren uit verschillen-de kerken van gereformeerde belijdenis, die al-len gerekend kunnen worden te behoren tot de Gereformeerde Gezindte. Het is van grote bete-nenis dat mensen van gereformeerde belijdenis elkaar beter leren verstaan en op deze wijze dichtert tot elkaar komen.

Tot dusver werkten vijf kerken of groepen mee aan het C.O.G.G.: de Chr. Geref. Kerken, de Geref. Bond, de Geref. Gemeenten, de Geref. Kerken, de Geref. Kerken (vrijgemaakt). Alleen de Chr. Geref. en de Geref. Kerken zijn in het C.O.G.G. officieel vertegenwoordigd door hun deputaten, terwijl ook het Hoofdbestuur van de Geref. Bond zijn afgevaardigden zond. Uit an-dere kerken — de Geref. Gemeenten alsook uit de Geref. Kerken (vrijgemaakt) zowel binnen als buiten het verband — deden verschillende pre-dikanten mee voor persoonlijke verantwoorde-lijkheid.

In de loop der jaren werden regelmatig kon-ferenties gehouden, die hun waarde ontleenden aan de ontmoeting.

Over de Geref. Gezindte is de laatste tijd veel geschreven.

De vraag is aktueel geworden: Waar liggen de grenzen van de Geref. Gezindte? Welke taak heeft in het huidige kerkelijke en geestelijke klimaat de Geref. Gezindte? Heeft zij nog een plaats en een taak? Wat betekent vandaag de belijdenis als het samenbindend element van de Geref. Gezindte? Vragen te over.

Het ligt in de bedoeling om dit jaar nu de Geref. Gezindte duidelijk in de crisis is in ver-band met allerlei ontwikkelingen zich bezig te houden met deze crisis en te vragen welke we-gen moeten worden ingeslagen en welke ver-wachtingen nog kunnen worden gekoesterd.

Op woensdag 4 april en dondedag 5 april a.s. wordt de jaarlijkse conferentie van het C.O.G.G. gehouden. Aankomst 4 april tussen 5 en 6 uur n.m. Sluiting donderdagmiddag plm. 4.30 uur.

De conferentie wordt dit jaar gehouden op „De Blije Werelt“ te Lunteren; voorheen werd vergaderd op Woudschoten.

Het onderwerp „Crisis en Uitzicht der Geref. Gezindte” zal worden ingeleid door prof. dr W. van 't Spijker te Apeldoorn.

De vragen naar de verhouding van reveil en reformatie zullen in dit referaat aan de orde komen.

Ieder, die belang stelt in dit onderwerp en zich interesseert voor de problemen van de Geref. Gezindte is van harte welkom op deze konferentie. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

Men geve zich zo spoedig mogelijk op bij de sekretaris van het C.O.G.G., ds J. H. Velema, Anna Paulownalaan 17, Apeldoorn, tel. 05760-12362. De prijs voor de deelname — logies inbegrepen — is f 42,50.

„De Blijde Werelt” is een goed konferentie-oord. Ook is gedeeltelijke deelname aan deze konferentie mogelijk. Maar geeft u in ieder geval zo spoedig mogelijk op.

Enkele dagen voor de konferentie wordt u het programma toegezonden.

KERKNIEUWS

Soemba-Borneo (25) — Met enige spanning zie je als zendingscommissie het financieel verslag over een afgelopen jaar tegemoet. Want je hebt vele verplichtingen en je wilt die graag nakomen. Terwijl je — in letterlijke zin — totaal afhankelijk bent van wat er per giro overgeschreven wordt. U kunt zich voorstellen hoe grote verrassing het openen van de groene giro-envelopen telkens weer is voor onze penningmeesteresse.

Nu, als we 1972 voor U in beeld brengen, is het eerste om jegens de HERE onze grote dank uit te spreken voor Zijn goede zorg.

Want door 26 zusterkerken werd ons aan collecten en giften in totaal ca. f 21.000,— overgeschreven. En we hebben daarvan kunnen betalen als steun aan de kerk van Kananggar voor kosten van het levensonderhoud van het predikantsgezin in totaal f 14.000,— en voor uitgaven t.b.v. groeroe's, opleiding, levensonderhoud, voorzieningen aan gebouwen enz. f 8.000,—; in totaal waren de uitgaven dus f 22.000,—, zodat we ongeveer f 1.000,— op de beschikbare kasmiddelen zijn ingelopen.

Is dat niet om heel erg blij te zijn!

Onze dank is ook aan het adres van de vele gevers, leden van die 26 gemeenten.

En het verleidt ons nog eens het gironummer van de penningmeesteresse van de zendingscommissie van de Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage-ZW te laten volgen: nummer 1768194. Gebruikt U het maar veel!

Buiten de verantwoording bleven de giften t.b.v. de bouw van het complex Rende, omdat deze afzonderlijk vermeld werden in de loop van het jaar. Die inzameling is thans afgelopen. In een periode van 2 jaar is ruim f 47.000,— ontvangen.

Leerdam — In een speciaal daarvoor belegde bijeenkomst in de Gereformeerde Kerk aan de Hoogstraat in Leerdam werd maandagavond 19 februari afscheid genomen van Ds en Mevrouw Keeseberg in verband met hun a.s. vertrek naar Vrijheid in Natal, Zuid-Afrika. Afgevaardigden van tal van samenwerkende kerken waren daarbij aanwezig en overigens was het kerkgebouw geheel gevuld met belangstellenden uit Leerdam en uit de samenwerkende gemeenten.

In zijn openingswoord, na het zingen en lezen van psalm 87, kon Ds P. Veldstra de wederzijdse ouders van het zendingspaar welkom heten alsmede tal van afgevaardigden uit de samenwerkende kerken. Hij bracht dank aan de heer P. den Uyl voor het afstaan van zijn woning aan de Burgerstraat gedurende de 5 maanden vakantie van het zendingspaar.

Namens de kerkeraad en de gemeente van Leerdam sprak de heer C. de Putter, penningmeester van de zendingscommissie, en bood een bedrag onder couvert aan ter besteding naar eigen genoegen.

De heer Van Wijk was de spreekbuis van de samenwerkende kerken. Hij begon met de heer P. den Uyl een bijbels dagboek aan te bieden als blijk van waardering voor het feit, dat hij spontaan zijn woning ter beschikking had gesteld. Mevrouw Den Uyl werd met een fraaie bloemenmand bedacht voor de welkome hulp, die zij als buur aan het echtpaar

Keeseberg had gegeven en omdat zij haar broer gedurende de 5 maanden verlof van zendeling Keeseberg onder haar hoede had genomen.

De heer G. van Otterloo heeft 5 maanden lang zijn auto beschikbaar gesteld. Hij ontving uit handen van de heer Van Wijk een foto-album samengesteld met foto's van het zendingsveld. De heer Van der Kooij, die met Ds Keeseberg alle samenwerkende kerken is langs geweest ter vertoning van zijn dia's uit Zuid-Afrika, ontving een cadeau onder couvert, terwijl mevrouw Keeseberg, die op het zendingsveld, behalve echtgenote van de zendeling ook een halve arts is, meerdere boekwerken kreeg aangeboden ter verrijking van haar medische kennis. Bovendien werd haar een fraai fondu-stel aangeboden.

En last but not least ontving Ds Keeseberg een flink aantal klassieke grammofoonplaten.

Een volgend spreker was de voorzitter van de kerkeraad van Schiedam, die met een toepasselijk woord een foto-toestel aanbood. Het zendingsblad kan voortaan verlucht met foto's van het zendingsveld tegemoet gezien worden.

Het Geref. zangkoor „Com nu met Sangh” o.l.v. Arend Sprong zong vervolgens, ter afwisseling van de agenda: „Gods eer in de Natuur” en „Avondkoor”.

Na de samenzang van alle aanwezigen van „God is getrouw, Zijn plannen falen niet”, was er pauze, waarin koffie geserveerd werd en de aanwezigen gelegenheid kregen met het zendingspaar voor het laatst nog eens een gesprekje ten afscheid te voeren.

Na de pauze waren de trompetisten Henk den Uyl en Jan Hoencamp, begeleid door Corrie de With op het orgel aan de beurt om enige fraaie nummers ten beste te geven.

Ds Algra sprak hierna namens de kerk van Sliedrecht en de heer A. Hoencamp sprak als voorzitter van afd. Leerdam van B.I.Z.A. de scheidende zendeling toe onder aanbieding van, hoe kan het anders, Leerdams glaswerk ten gebuik in huiselijke kring.

Heel verdienstelijk zong mevrouw Van der Vegt met orgelbegeleiding „Heer wees mijn Gids” en aansluitend daarop was „Roep uit aan alle standen” de samenzang van alle aanwezigen.

Na nog een korte pauze was het weer „Com nu met Sangh” dat zong Psalm 134 „Gij, dienaar van den Heer” en „Door de Wereld gaat een Woord”, waarna de heer Kool uit Schiedam (bariton) een tweetal nummers ten gehore bracht van Catharina van Renes op het orgel begeleid door Corrie de With. Hij kreeg een dankbaar applaus voor zijn prachtige vertolking van deze nummers.

De heer P. M. Bos was de laatste in de rij van sprekers. Hij bood Ds Keeseberg een met tekeningen verlucht programma aan van de afscheidsavond en gaf daarbij tekst en uitleg van wat de tekenaar Ernst Boere uit het „Jodendom” met e.e.a. bedoeld had. Met de raad: Geef U over aan Hem, die ons allen leidt, besloot de heer Bos zijn toespraak. In zijn dankwoord bleek Ds Keeseberg

zeer getroffen te zijn door het verloop van de afscheidsavond en hij was blij verrast met het groot aantal geschenken dat hij in ontvankelijk had mogen nemen tijdens zijn verblijf in het moederland. Het was verbluffend wat men hier in Holland allemaal wel gekregen had of wat in bruikleen ter beschikking was gesteld, b.v. fietsen, kinderwagen, auto, huis, enz. enz. Overall had het echtpaar Keeseberg blijken van grote belangstelling en medeleven ontmoet. Grote dank aan de Here voor de hechte banden die gelegd zijn. Hij verklaarde dat hij met zijn echtgenote met vreugde weer terug zal gaan naar het zendingswerk in Zuid-Afrika. Hij hoopt dat de band met Holland steeds vaster zal worden. De Keeseberg bracht dank aan de kerkeraad van Leerdam voor de prettige vergaderingen, die hij hier heeft meegemaakt. Ten slotte verzocht hij het zangkoor nog eenmaal het mooie lied te zingen „Avondkoor” hetgeen natuurlijk spontaan gedaan werd.

Maandagavond, 26 februari, om 22.10 uur vertrok het gezin Keeseberg per vliegtuig van Schiphol, uitgeleide gedaan door verschillende delegaties.

Vrouwencontactdag — Op de enquêteformulieren, die het vorige jaar waren ingevuld, bleek dat, na Utrecht, Spakenburg de meest genoemde plaats voor de volgende ontmoetingsdag was.

Dus kwam de vraag van de Utrechtse dames of Spakenburg dit jaar de zusters uit het land wilde ontvangen. Nu, daarvoor was en is de bereidheid aanwezig, maar... onze accommodatie is beperkt. De kerk heeft ruim 800 zitplaatsen en bij flinke opkomst kan dat een probleem worden. Overwegend, dat er nog enkele zalen met geluidsinstallatie zijn, die eventueel kunnen worden ingeschakeld, is besloten op de vraag van Utrecht bevestigend te antwoorden. Te zijner tijd volgen nadere gegevens, maar nu kunt U alvast noteren, dat we U in Spakenburg graag zullen ontvangen op zaterdag 15 september.

N.B. Willen de redacteurs van plaatselijke kerkbladen zo vriendelijk zijn dit berichtje even op te nemen?

STUDENTENLEVEN

Sola Scriptura

Voor het studentendispuut „Sola Scriptura”, uitgaande van de „Civitas Studiosorum in Fundamento Reformato”, hoopt op D.V. 21 maart a.s. om 19.30 uur in gebouw Cunera, Nieuwe Gracht 32 te Utrecht Dr B. Wentsel te spreken over het onderwerp: „De koers van de kerk in een horizontalistisch tijdperk”.

Belangstellenden zijn van harte welkom!

Het Contactadres voor studenten en andere kamerbewoners is met ingang van 1-3-1973 veranderd in: W. de Hoop, Nobelweg 6, Wageningen, tel. 08370-13275..

Vakantie-adres: Lekdijk 21, Langerak, tel. 01836-486.

Ons vakantieplan 1973

Oostenrijk

Deze unieke Jongerenreis naar het Bregenzerwäld wordt dit jaar drie keer gehouden. De reizen 2 juli en 16 juli zijn inmiddels volgeboekt. In verband met de vele aanvragen en om teleurstellingen zoveel mogelijk te voorkomen gaan wij een derde reis inlassen en wel op 13 augustus t/m 22 augustus.

De boerderij van mevr. Flatz in het bergdorp Schwarzenberg geeft ons volop gelegenheid van deze kampeerreis te genieten.

De prijs, alles inbegrepen, ook verzekeringen, f 300,00.

Aanmelden bij de reis- en kampleider

J. WIJNSMA, Langrouwsterweg 296a, Ooster-Nijkerk (Fr.). Telefoon 0 5192-293.

De HERE schonk ons
een zoon

REITSE PIETER KOOP

L. C. E. Struik
H. K. Struik-Keizer
Siske
Albert-Jan
Arienne

Maassluis, 7 maart 1973
Adelaarstraat 8

Geboren:

PIETER JOHANNES

Psalm 71 vers 6

D. J. van Stelten
M. C. van Stelten-Los
Annemarie
Ineke
Otto-Roelof
Brammetje

Nijverdal, 6 maart 1973
Constantijnstraat 33

Met dank aan God berichten wij U
de voorspoedige geboorte van een
welgeschapen zoon:

**BERNARD ALEX JAN
(René)**

broertje van
Egbert, Wilma en Gertjan.

Bé Klaassen
Ali Klaassen-Hietland

Gees, 9 maart 1973
Goringdijk 2

**VAKANTIEHUIS
IN HET WESTEN VAN HET LAND**

4 km van zee en bos.
5 slaappleatsen.
Voor- en achtertuin.
Voor b.v. 2 echtparen z.k.
Van 22-7 tot 14-8.
f 175,- per week.

Tel. 02510-25308.

Welke heer wil

KENNISMAKEN

met onze zuster?
Zij is een vlotte, slanke verschij-
ning van 49 jaar. Lengte 1.70 m.
Zij houdt van huiselijkheid en het
scheppen van sfeer en maakt
graag iemand gelukkig.
Gaarne een heer uit beschaafd
milieu, met veelzijdige interesse.
Wie durft te reflecteren?

Br. onder nr. 113 bureau „Opbouw”,
Slotlaan 220, Zeist.

GROOT NIEUWS VOOR U

**een nieuwe testament
in de omgangstaal**

**Uitgave
Nederlands Bijbelgenootschap /
Katholieke Bijbelstichting**

„...Deze vertaling is een formidabel stuk werk. Nuchter, misschien zelfs
ontnuchterend door het ontbreken van het soms wat archaische taalgebruik
onzer voorvaderen. Maar goudeerlijk. En helder als glas.”

(nwe apeldoornse courant)

„...De Schrift wordt nergens geweld aangedaan... De tekst is goed leesbaar
door een heldere druk en een zeer overzichtelijk ingedeelde bladspiegel.”

(het kath. schoolblad)

„...Náást de gebruikelijke vertaling dus aanbevolen.”

(de reformatie)

„...Hartelijk aanbevolen.”

(kerknieuws)

Pocketuitgave, prijs f 9,90
Bestelnummer 10.101.7

Verkrijgbaar bij

Nederlands Bijbelgenootschap, Postbus 620, Haarlem, gironummer 63635,
en bij uw boekhandelaar.

Gevraagd:

MIDDENSTANDSWONING

(grote kamer)

te koop of te huur;

voor ouder echtpaar; in bos-
rijke omgeving.

Brieven onder nr 163 bureau „Opbouw”,
Slotlaan 220, Zeist of tel. 010-184354.

**Plaats uw familieberichten
in dit blad.**

Herhaalde oproep

UITHOORN

Prot. Chr. M.A.V.O.

„d'Uylenburcht”,

Hélène Swarthlaan 2, Uithoorn.

Tel. 02975-63137

Het bestuur

van de Chr. M.A.V.O.-school
vraagt

Lera(a)ren of Lerare(sen)

met belangstelling voor één of
meer der vakken Geschiedenis,
Aardrijkskunde, Natuurkunde,
Scheikunde, Wiskunde, Muziek.
Ook deelbetrekking mogelijk.

Soll. of brieven om inl. aan de dir. C. J.
Stahlie, Herman de Manlaan 11, Uithoorn,
tel. 02975-63909.

**VAKANTIEVERBLIJF
TE VOLKHOLTZ-WELSCHENGEHEU**

Kamer met ontbijt: DM 10
Half pension: DM 13
Bij verblijf langer dan
3 dagen.
Gebruik van keuken.
Huis is compleet geïnstal-
leerd.

Zeer rustige omgeving nabij
Feudinggen -
Zuid Sauerland.

Fam. Herbert Schneider-Judt
5929 Welschengeheu über Laasphe.
Tel.: 0949 - 2754 - 447.

Inlichtingen eventueel:
Pastor E. L. Judt-5929 Oberndorf
Tel. 0949 - 2754 - 520.

Drukkerij Steenbergen

BOEKWERKEN

PERIODIEKEN

HANDELSDRUKWERK

★

Slotlaan 220 - Zeist - Tel. 03404-12452

Redactieleden

Ds H. Amelink
Ds G. Janssen
Drs H. de Jong
D. W. L. Milo
Prof. C. Veenhof
Drs H. E. S. Woldring

Adres van de Redactie

Ds H. Amelink,
Lekdijk 82 b,
Langerak (Z.-H.)
Tel. 0 1843 - 232

Advertenties en druk

Drukkerij
„Steenbergen”,
Slotlaan 220, Zeist.
Tel. 0 3404 - 12452

Abonnementsprijs:

f 20,- per jaar
(bij vooruitbetaling)
Buitenland: Europa
en zeepost f 30,-;
Luchtpost f 50,-

**Geref. Persvereniging
„Opbouw”**

Abonnementenadministratie
Rotterdamse Rijnweg
174, Rotterdam-8
Tel. 010 - 153535
Giro 40.49.45

Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.